

THE MILITANT

A SOCIALIST NEWSWEEKLY/PUBLISHED IN THE INTERESTS OF THE WORKING PEOPLE



Photo by Harry Ring

Sharp rise in Vietnam war opposition

By LEE SMITH

The results of the latest Harris Poll, published May 3, confirm that there has been a decisive increase in opposition to the Vietnam war in recent months. The rout of the Laos invasion, the Calley conviction, and preparations for the massive April 24 antiwar mobilizations undoubtedly were all important factors. The success of those mobilizations itself revealed the growth of antiwar opposition indicated by the latest poll results, which record 60 percent of all Americans favoring withdrawal "even if the government of South Vietnam collapsed."

The emptiness of Nixon's claim to re-

porters April 29 that his policy will be unaffected by the mass actions and the popular sentiment they express is further underscored by the figures in the Harris survey.

For the first time in such a survey, a majority of Americans (58 percent) said they believe it is "morally wrong" for the U.S. to be fighting in Vietnam. At the same time, 57 percent also believe a communist "takeover" would result if the U.S. pulled out. Prior to the Laos debacle, most Americans, 46 to 27 percent, believed the Saigon regime could defend itself. By mid-April, when the latest poll was taken, only 24 percent thought the

Saigon government capable of "holding its own."

The poll also indicated a growing number of Americans reaching the logical conclusion of their belief that the war is wrong and their indifference to a communist victory: 45 percent said withdrawals are proceeding too slowly.

Despite the Nixon administration's propaganda offensive on the "gains" made by the Laos invasion, 45 percent of those polled also considered the Laos invasion a failure and only 24 percent said it was a success.

In his own comments on the survey,

Continued on page 4

10,000 ANTIWAR PROTESTERS ARRESTED IN D.C. DRAGNET

—page 4

Mei '68 in de Verenigde Staten. Een getuigenis

1965-1968: het subversieve Canada

Het is nog helemaal geen 1968, maar er is al oorlog in Vietnam. Ik woon zelf in Canada, waar de persvrijheid toch iets groter is dan bij de zuiderburen. In het tijdschrift *Ramparts* verschijnen de eerste – gruwelijke – foto's van misvormde Vietnamese kinderen, slachtoffers van de verschrikkelijke napalmbommen van de Amerikanen. Die foto's hebben onder meer als resultaat dat er aan de universiteit lezingen, sit-ins en teach-ins plaatsvinden. Een sit-in was een algemene staking op de campus, waarbij de studenten eenvoudig met z'n allen op de grond gingen zitten en toegangen tot klaslokalen en directiekantoren blokkeerden. Een teach-in was bijna automatisch daaraan gekoppeld: progressieve professoren en studenten maakten hun onderzoeksresultaten bekend over de betrokkenheid van Canada in de oorlog in Vietnam, hetzij via militair-strategisch onderzoek, hetzij via leveringen van grote bedrijven, dit alles onder de noemer 'Bring the War Home'. Canadese professoren in vakken als fysica, biologie, statistiek en menswetenschappen gingen samen zitten om degelijke data te verzamelen en boycotts van bepaalde producten te lanceren. Bedoeling was niet de grote pers te halen, maar op een heel directe manier te weten te komen wat er in de wereld gebeurde, waarom de oorlog in Vietnam bleef duren en welke rol andere landen zoals Canada daarin speelden. We waren dus niet afhankelijk van de nieuwsmidia, omdat we wisten dat die niet altijd objectieve, betrouwbare bronnen hadden. Het was een vorm van directe democratie waarbij de burgers – in dit geval de studenten – de 'waarheid' over die oorlog zelf gingen uitzoeken en daar de noodzakelijke acties aan verbonden. We namen daarbij heel grote risico's voor onszelf, want de Royal Canadian Mounted Police (RCMP) was nooit veraf. Normaal had de RCMP geen toegang tot de campus, maar deze toestanden werden gezien als noodtoestanden die de veiligheid van de stad en van het land bedreigden, en die *emergency measures* toelieten. Zodra we

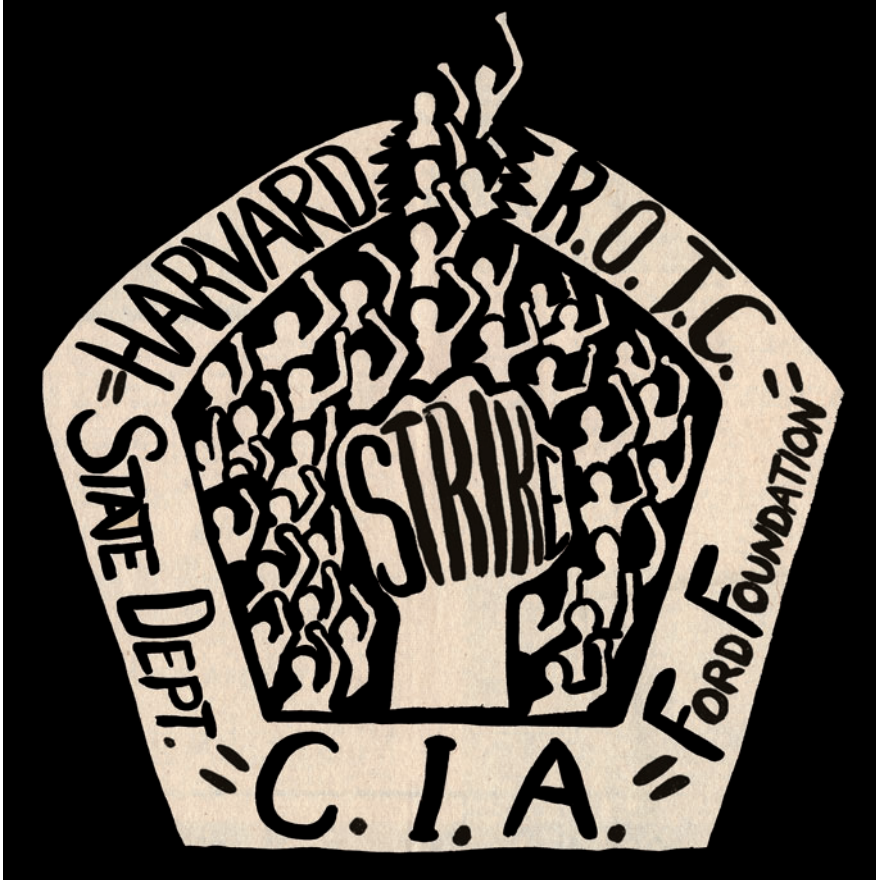
Betoging tegen de Vietnamoorlog (voorpagina van *The Militant*, 14 mei 1971) (collectie auteur)

vernamen dat de rekruteringsdiensten van het leger op Amerikaanse campussen uitgebreid gingen rekruteren voor Vietnam laaiden de solidariteit en het verzet nog meer op. De Verenigde Staten (VS) hebben geen verplichte legerdienst, maar kunnen altijd vrijuit rekruteren. Vanaf het jaar 1970 zou de vrije rekrutering aangevuld worden met de *draft*, een soort van loterijstelsel in tijden van oorlog. Vanaf dat moment begonnen opgeroepen mensen te vluchten van de VS naar Canada waar wij onderdak zochten voor hen, wat natuurlijk tegen alle wetten indruiste. Amerikaanse soldaten in 'actie' in Vietnam begonnen te deserteren. Vaak vluchtten ze naar Canada, maar als ze terug in de VS belandden moesten ze onderduiken. Subversieve netwerken rezen daar spontaan uit de grond om *our boys* te verstoppen en op te vangen, want bijna steeds kwamen ze terug uit Vietnam met zware fysieke en psychische trauma's.

Studenten, professoren en gewone burgers organiseerden massale busreizen naar Washington D.C. voor de eerste massabetogingen tegen de oorlog in Vietnam. Dit was een hachelijke onderneming want het FBI en de CIA waren hier snel van op de hoogte en maakten zwarte lijsten van buitenlandse 'agitatoren' (vandaag 'terroristen'). Aan de grens werden ze gescreend als potentiële internationale criminelen. Zelf maakte ik mee dat, in het holst van de nacht, alle namen, identificaties en adressen van de busreizigers werden genoteerd, een procedure die hoogst ongewoon was gezien het vrije verkeer tussen Canada en de VS. We lieten ons niet intimideren. Er zouden nog veel meer dergelijke busreizen komen, vanuit heel Canada en de hele VS, maar dat wisten we toen nog niet. We geloofden in onze overtuigingskracht. Als de informatie over Vietnam aan het grote publiek zou duidelijk gemaakt worden, als er genoeg dappere journalisten in Vietnam verslag zouden brengen over de gevolgen van die oorlog, dan zou deze waanzin snel een einde nemen. Niets was minder waar.

1968-1975: de revolte in het hart van de VS

Mijn volgende migratiebeweging was naar het hart van de VS, Yellow Springs, Ohio, *home of Antioch College*. 1968 was een jaar dat onze moed en organisatietalent in de *antiwar movement* op de proef zou stellen. Als goede studenten bleven we zoeken naar de oorzaken van het aanhouden van dit buitenlands conflict en naar mogelijke verbanden tussen die oorlog en binnenlandse wantoestanden in de VS. 'We' omvatte toen alle progressievelingen, autochtonen, inwijkelingen (waaronder ikzelf), arm en rijk, zwart en blank. We ontdekten onze eigen geschiedenis, de strijd die velen in de VS vóór ons hadden gevoerd, vanaf het begin van de 20e eeuw, met het Congress of Industrial Organizations (CIO) en de anarchistische Industrial Workers of the World (IWW). Dat economische belangen de wereld domineerden wisten we al, onder meer door onze ijverige lectuur van de grote leiders zoals Marx, Lenin en Mao. Dat er binnen de VS zoveel verzet was geweest van de hele arbeidersbeweging tegen onderdrukking en uitbuiting leerden we nu pas. Het stond immers niet vermeld in Amerikaanse geschiedenisboeken.



Tijdens de Vietnamoorlog spitte het studentenprotest zich toe op de Reserve Officers' Training Corps (ROTC). De ROTC was een onderdeel van het Amerikaanse leger, gevestigd in vele universiteiten met trainingsprogramma's om studenten te lokken naar het leger. Ook universiteiten zoals Harvard, die de ROTC toelieten op de campus, de CIA en stichtingen zoals de Ford Foundation die via onderzoeksgelden betrokken waren bij de oorlog, moesten het ontgelden (uit: *The Student Mobilizer*, May 5, 1969) (collectie auteur).

Intussen wezen zwarte Amerikanen ons op hun eigen geschiedenis die nauwelijks vermeld stond in diezelfde geschiedenisboeken, en noemden zij zichzelf niet meer *Negro*, maar Afro-Amerikaan. De beweging voor de *civil rights*, de burgerrechten van de zwarte bevolking, werd geradicaliseerd. Black Panther-leider Eldridge Cleaver, die na zijn gevangenisstraf het boek *Soul on Ice* schreef, werd hun held, een symbool voor de strijd. Het zou niet langer meer gaan over gelijke behandeling van blank en zwart, niet langer over discriminatie, maar over segregatie, over het feit dat er eigenlijk twee soorten Amerikaanse naties waren: een blanke en een zwarte, met grote scheidingslijnen in inkomen, onderwijskansen, huisvesting en politieke participatie. De

moord op Martin Luther King in 1968 betekende voor hen en voor ons het einde van het geweldloze verzet, het einde van de droom van integratie en de radicalisering van de revolte. Dit alles ging gepaard met hevige debatten, soms scheldpartijen, maar ook met diepgaande analyses, met als fundamentele vragen: hoe zit onze samenleving in mekaar? Welke soort samenleving willen we eigenlijk? Wat is er nodig om een samenleving om te bouwen tot een samen-leven voor alle mensen van welk ras of welke afkomst dan ook, een maatschappij waarin 'gelijkheid, rechtvaardigheid en recht op geluk' uit de grondwet geen ijdele woorden zijn? Wie zijn de echte uitbuiters? Wat is het verband tussen racisme, kapitalisme, imperialisme?

Het was tijdens deze debatten dat bleek dat voorzitters toevallig altijd mannen waren, dat diegenen die zich aan de poorten van de militaire luchthaven zouden vastbinden toevallig mannen waren en dat het vanzelfsprekend was dat vrouwen op de campus zouden zorgen voor de koffie. Het verzet binnen het verzet als het ware. Wij, vrouwen, begonnen te zingen, behalve de hele Pete Seeger ook zelfgemaakte liederen zoals "*we are not going to make your coffee anymore*", dit tot grote verbazing van vele welmenende mannelijke leiders van de beweging. De tweede feministische golf was geboren, maar die term kenden we nog niet. We waren het feminisme zelf aan het uitvinden aan de hand van *consciousness raising groups*, indringende gespreksgroepen om de eigen ervaring met mechanismen van onderdrukking en uitbuiting bloot te leggen. Was het militair-industrieel complex dat aan de basis lag van de oorlog in Vietnam en de structurele uitsluiting van etnische groepen ook de oorzaak van de onderdrukking van vrouwen? Was het niet hoog tijd om de hiërarchische, autoritaire en patriarchale structuren af te schaffen?

Opnieuw als goede studenten gingen we de geschiedenis bestuderen om te ontdekken dat vrouwenonderdrukking al veel ouder was dan het kapitalisme, maar dat kapitalisme ons zeker geen *women's liberation* zou opleveren. Vandaar dat de doelstelling van de feministische beweging zich richtte op totale bevrijding van elk systeem van onderdrukking. We gingen onderzoeken hoe vorige generaties van vrouwen hun emancipatie hadden aangepakt. Via allerlei boeken, tijdschriften, zelf gekopieerde en verspreide artikelen leerden we de boegbeelden kennen van de 'eerste' feministische golf in de VS, van vrouwen die gestreden hadden voor stemrecht, voor recht op onderwijs, recht op arbeid en tegen uitbuiting van hun sekse. Deze vrouwen zouden ons veel inspiratie geven, maar het waren de eigen *women's liberation groups* die het grootste revolutionair potentieel in zich droegen. *Empowerment* van vrouwen was geboren, zonder dat we die term kenden. De bevrijding van het patriarchale juk in het persoonlijk leven zou ons de kracht geven om datzelfde juk in de politieke en sociaaleconomische arena van onszelf af te schudden. We leerden dat de gewone dagdagelijkse solidariteit onder vrouwen ook vertaald kon worden naar een vorm van politieke solidariteit: van alle vrouwen van elke etnische origine, studentes, arbeidsters, werklozen, bijstandsvrouwen, lesbiennes. Later zou blijken dat elk van deze groepen zijn eigen agenda had en liever 'autonoom' een politiek en strategisch plan opstelde voor zijn *liberation*. De discussie over 'autonome vrouwengroepen' versus 'vrouwenwerking binnen bestaande structuren' laaide op in alle hevigheid.

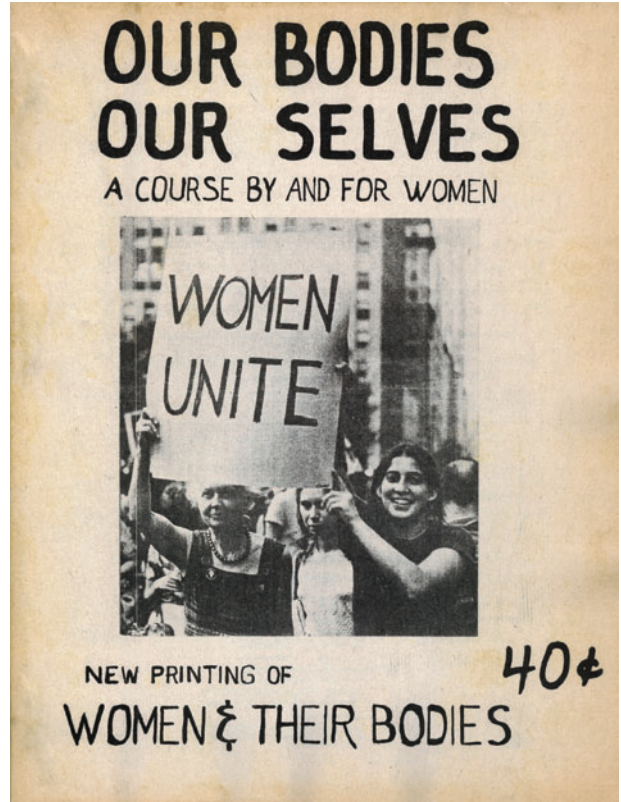
Our Bodies, Our Selves

Een van de eerste initiatieven die we namen groeide uit een workshop op een universiteit over *Women and Our Bodies*. Een groep vrouwen uit Boston stelde verontwaardigd vast dat in de medische opleidingen in de VS heel weinig aandacht besteed werd aan het vrouwenlichaam. Het mannelijk lichaam was de norm van de anatomie, van de diagnoses en van de wetenschap. Vrouwen bleken slechte ervaringen te hebben met die medische wetenschap. Ze hadden aan den lijve ondervonden hoe weinig dokters afwisten van zwangerschappen, van zogenaamd typische vrouwenziektes, van vrouwenseksualiteit en zelfs van de meest banale vaginale ontstekingen. Het duurde niet lang of er ontstond een redactie van

vrouwen die een eigen tekstboek gingen schrijven. Er was een breedschalige oproep voor medewerksters; ik werd er een van. Het tekstboek kreeg de titel mee *Our Bodies, Our Selves*; de allereerste editie van 1970 bewaar ik als een kostbaar archiefstuk. Sinds dat jaar is het boek bijgewerkt, uitgebreid, vertaald en altijd even populair gebleven. De editie van 1998 bevat 780 pagina's en is wellicht het beste naslagwerk voor gezondheidskennis en -problemen voor vrouwen.

Al in 1970 organiseerden we workshops voor vaginaal onderzoek omdat bleek dat heel weinig vrouwen hun eigen lichaam kenden en weinig konden verwachten van hun dokters. Dat deze initiatieven groot opzien baarden (om in vrouwenterminologie te blijven), hoeft geen betoog. Dat was echt subversief, revolutionair. *Our Bodies, Ourselves* is wellicht een van de weinig tastbare gecontinueerde producten van Mei '68. Het werd in het Nederlands vertaald als *Je lichaam, je leven: het lijfboek voor vrouwen* (Amsterdam: Bert Bakker).

Waren vrouwen plots mannenhaatsters geworden? Waren alle mannen nu plots *sexist pigs* geworden? De vragen werden toen, in 1970, al gesteld. Mannen voelden



Cover van *Our bodies, Our Selves*, 1970 (collectie auteur)

zich uitgesloten en gediscrimineerd. Als vrouwen hun eigen stem op het publieke forum uitbrachten, welke gevolgen zou dit dan hebben voor de sekse- en seksrelaties, voor het gezin, voor de opvoeding van de kinderen? Hoe vaak vrouwen ook herhaalden dat ze mannen niet haatten, de termen 'feminisme' en *women's liberation* bleven een negatieve bijklank hebben zowel binnen als buiten de progressieve bewegingen. Ondanks veel tegenwind veranderde er veel, nog het meest opvallend in het publieke discours over de man-vrouwverhoudingen, maar ook in intieme relaties. Opvoeding, vrije opvoeding, werden onderwerp van stevige debatten. De relatie kinderen-ouders veranderde langzaam, evenals de relatie werknemer-werkgever en de relatie student-professor. Er kwam een deuk in het patroon van auto-ritaire verhoudingen.

Ook in de kerkgemeenschappen ontstond beroering. Het waren progressieve religieuze groepen zoals de Quakers die de eerste geneesmiddelen verzamelden en eigenhandig per boot naar 'de vijand', het communistische Noord-Vietnam, brachten, en daarvoor veroordelingen en gevangenis riskeerden. De band tussen theorie en praktijk was vaak het onderwerp van discussie. We streefden niet naar een utopische maatschappij, wel naar een maatschappij waarin er geen contradictie bestond tussen je eigen theorieën en de praktijk van elke dag. We lazen, schreven en discussieerden zoals nooit tevoren. We confronteerden economie, politiek en cultuur met elkaar via romans, theater, kunst en traktaten. Als studenten van hun universiteit geen cursus konden krijgen met een kritische maatschappijanalyse richtten ze die zelf in.

1970: de Kent State shootings

Intussen bleven vooral de studenten en het academisch personeel, soms gerugsteund door een progressieve vakbond, protesteren tegen de oorlog in Vietnam. Die oorlog was immers het bindmiddel in een *movement*, een beweging die steeds bedreigd werd, niet enkel door het establishment van *law and order*, maar ook door interne verdeeldheid. Soms bleef het niet bij dreigementen. Op 4 mei 1970 vielen er vier dodelijke slachtoffers en negen gewonden in Kent State University toen die belegerd werd door de National Guard (oproerpolitie) na een vreedevolle betoging tegen de oorlog in Vietnam. De slachtoffers werden een symbool voor de noodzaak van blijvend verzet tegen de oorlog, maar ook voor de nood aan politieke structuren waar participatie de plaats zou innemen van repressie en angst. Na de *Kent State shootings* kwamen er van overal reacties: onderzoekscommissies, stakingen, verzetsacties en betogingen. Honderden universiteiten waren verplicht te sluiten, sommige maandenlang. Een ongelooflijke golf van verontwaardiging ging door het land, een motor van mobilisatie die doorslaggevend zou zijn voor het uiteindelijke einde van de oorlog in Vietnam. De doden van Kent State University, de doden van de zwarte rassenrellen, de doden onder de Amerikaanse soldaten in Vietnam, ze vonden mekaar op hetzelfde grote politieke kerkhof. De dode Amerikaanse soldaten werden dan wel met plechtige eer en veel patriottisme begraven, maar er

waren er intussen te veel om het sprookje van 'de strijd tegen het communisme' (*War on Terrorism?*) staande te houden. Hoeveel van onze jongens moesten nog sneuvelen, hoeveel gebroken levens moesten er nog zijn, hoeveel bloed moesten we nog zien vloeien op onze tv-schermen tijdens het nieuws van Walter Cronkite bij etenstijd? Over het aantal Vietnamese slachtoffers werd niets bekendgemaakt, behalve dan als hele dorpen werden uitgeroeid zoals in My Lai het geval geweest was met de logica 'je moet ze vernietigen om ze te redden'. Aan die logica, en aan die oorlog, kwam een eind in 1975. De progressieve beweging van Mei '68, die grotendeels gevoed werd door het verzet tegen die oorlog, ging tanen eenmaal die oorlog voorbij was. De grote dynamiek, de ongelooflijke solidariteit en het engagement voor een nieuwe maatschappij begonnen te slinken. De beweging splitste zich op in een groot aantal kleine subgroepen per etniciteit, klasse, sekse, seksuele geaardheid en regio. In hun verdeeldheid waren ze voor het establishment makkelijker te marginaliseren, te banaliseren en te controleren. Het establishment begon met grote campagnes tegen de subversieve, staatsgevaarlijke, immorele agitators van Mei '68. De *Red bookstores*, de *Women's bookstores*, de *Black Power bookstores* moesten sluiten wegens onvoldoende geld en vrijwilligers. In de plaats kwam een 'alternatieve' beweging voor gezonde voeding, voor experimentele therapieën, voor de terugslag op het individu, in plaats van het groepsgebeuren. De *movement* was gebroken.

We zijn nu 2008, veel van de oud-strijders van Mei '68 zijn vips geworden, anderen zijn cynisch achtergebleven, nog anderen hebben hun inspiratie en engagement bewaard en vertaald naar hun beroepsleven. Onder mijn eigen vrienden van toen zijn er een aantal die dit hebben gedaan. Ook al zindert *May '68* niet sterk meer na in het collectieve geheugen van de VS, zij hebben een deel van de utopie in hun eigen leven gerealiseerd. Om er maar enkelen te noemen: een gedreven kritische professor economie en politiek analist, een geëngageerde progressieve dokter in een uithoek van Arizona, een advocaat voor de zwakkeren, een geëngageerde cineaste met naam en faam. Zij omringen zich vandaag met kleine groepen van verzet tegen armoede, onderdrukking en discriminatie, en vinden mekaar in hun gezamenlijk verzet tegen de oorlog in Irak. Zal die oorlog uiteindelijk dezelfde massamobilisatie kunnen teweegbrengen als de oorlog in Vietnam? Of zal die mobilisatie in de kiem gesmoord worden door Bush' massahypnose van het terrorisme sinds 9/11?